

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
Development of Leadership Characteristics of Primary
School Student Leaders in the 21st Century of Bangkok
Metropolitan Region

ณรงค์ชัย ธนกิจภาคิน* ชวิศ จิตรวิจารณ์ สมเกต อุทธโยธา และ ชุติปุกค์ เขมวิมุตติวงศ์
Narongchai Thanakitphakin Chawit Chitwicharn Somkate Utthayotha
and Chutipuk Kemwimoottiwong*

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถนนช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50300
Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University, 202 Changpuak Road, Mueang District,
Chiang Mai 50300, Thailand

*Corresponding author: E-mail: nkuankid@gmail.com

(Received: October 19, 2017; Accepted: February 21, 2018)

Abstract: The objectives of this research were 1) to study leadership characteristics of the primary school student leaders in the 21st century in Bangkok Metropolitan Region, 2) to create a model for developing desirable characteristics of the primary school student leaders in the 21st century in Bangkok metropolitan region, and 3) to develop a manual for developing desirable characteristics of the primary school student leaders in the 21st century in Bangkok Metropolitan Region. This study employed quantitative research and qualitative research. Related theories were synthesized from 5 experts. The informants consisted of student leaders and teachers from 1,308 schools, school directors and teachers from 6 schools that won national council awards in 6 regions. Data were analyzed by content validity and frequency, and percentage. In the second phase, the informants were 9 experts on national student leader development. Data were analyzed by focus-group transcription. In the third phase, the informants were teachers from 30 schools. Data were analyzed by determining effectiveness index (EI) and satisfaction by using frequency and percentage. The results of this research showed as follows; 1) the desirable characteristics of the primary school student leaders in the 21st century consisted of self-awareness, teamwork, , student leaders' attitude , relationships, stakeholders, the stakeholders' attitude, procedure, and activities, 2) SAPA-STAR was model for developing desirable characteristics of the primary school student leaders in the 21st century, and 3) the developed manual for developing the desirable characteristics of 21st century primary school student leaders was more effective than the determine standard. Its effective index was 0.89, which was higher than the standard value of 0.50. The satisfaction with the developed manual was at a high level.

Keywords: Development of desirable characteristics, 21st century primary school student leaders

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 3) เพื่อพัฒนาคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สังเคราะห์ทฤษฎีจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ผู้ให้ข้อมูลด้านการศึกษา ได้แก่ ผู้นำนักเรียน และ ครู จำนวน 1,308 โรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนรางวัลสถานักเรียนระดับชาติ จาก 6 ภาค 6 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แจกแจงความถี่ ร้อยละ ผู้ให้ข้อมูลด้านการสร้างรูปแบบในระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญรางวัลระดับชาติด้านการพัฒนาผู้นำนักเรียน จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการถอดเทปการสนทนากลุ่มย่อย ผู้ให้ข้อมูลด้านการพัฒนาคู่มือในระยะที่ 3 ได้แก่ ครูจำนวน 30 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาคู่มือโดยการหาประสิทธิภาพ EI และความพึงพอใจโดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) คุณลักษณะของผู้ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วย การรู้จักตนเองของผู้ผู้นำนักเรียน การทำงานเป็นทีมของผู้ผู้นำนักเรียน ทักษะคิดในการเป็นผู้ผู้นำนักเรียน ความสัมพันธ์ของผู้ผู้นำนักเรียนกับเพื่อนสมาชิก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้นำนักเรียน คุณลักษณะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กระบวนการในการพัฒนาผู้นำนักเรียน กิจกรรมการพัฒนาผู้นำนักเรียน 2) รูปแบบ SAPA-STAR เป็นรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 3) ประสิทธิภาพของการศึกษาคู่มือของครู 30 โรงเรียน เพิ่มสูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.89 จากเกณฑ์มาตรฐานที่ 0.50 ความพึงพอใจต่อคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษา

คำนำ

วิกฤติเยาวชนไทยที่ขาดภาวะผู้นำกำลังเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในสังคม เยาวชนจำนวนมากขาดวุฒิภาวะและทักษะในการเป็นผู้นำ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถานักเรียนด้วยการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการสร้างคุณลักษณะให้ผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้มีจิตสำนึกอาสาและมีจิตสาธารณะและก้าวเข้าสู่สมาคมอาเซียน ซึ่งแตกต่างจากในสภาพปัจจุบันที่ ผู้นำนักเรียนขาดจิตอาสาในการเป็นผู้นำ และไม่ตระหนักในคุณค่าของสถานักเรียน ซึ่งมีนักเรียนที่แอบแฝงในสถานักเรียนเพื่อทำประโยชน์ส่วน

ตน ไม่ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และไม่ใช่นับแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนคนอื่น ๆ ในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพและปริมณฑล มีดังนี้ 1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 3r7c ของ James Bellanca and Ron Brandt (2013) ซึ่งเกิดเป็นความคิดรวบยอดเพื่อใช้เป็นแนวคิดในการการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้มีแนวคิดในการเพิ่มคุณสมบัติของผู้ผู้นำนักเรียนโดยผ่านการสังเคราะห์จากผู้วิจัยและเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อให้เหมาะสมกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ในบริบทประเทศไทย ด้วย 2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำ ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับสถานักเรียน ของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) 3. การพัฒนาผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้ระบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ร่วมกับทฤษฎีระบบ (Dudley D. Cahn, Ruth Anna Abigail, 2007) ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า (inputs) 2) กระบวนการ (process) 3) ปัจจัยนำออก (outputs) 4) ข้อมูลย้อนกลับ (feedback)

ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้หน้านักเรียนระดับประถมศึกษา โดยการสร้างรูปแบบและพัฒนาคู่มือการพัฒนาผู้หน้านักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพและปริมณฑล เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลคุณภาพและเป็นการพัฒนาแนวทางในการพัฒนาผู้หน้านักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังเป็นแนวทางกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้หน้านักเรียนระดับประถมศึกษาให้กับสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

อุปกรณ์และวิธีการ

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้หน้านักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ซึ่งมีวิธีการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณจากประชากรทั้งหมด 1,309 โรงเรียน ได้แก่ ประธานนักเรียน 674 คน ครู 674 คน รวมทั้งหมด 1,348 คน โดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) โดยวิธีการเก็บข้อมูลแบบสอบถามประมาณค่า

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียนต้นแบบด้านสถานักเรียนระดับประเทศ รางวัลเหรียญทองระดับชาติ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ครั้งที่ 66 ปีการศึกษา 2559 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แบบสอบถามประมาณค่า หากคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) การใช้การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ (percentage) การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) และการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย โดยใช้กรอบโครงสร้าง ดังนี้ 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3R 7C 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3Rs 8Cs 2Ls 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กและเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21 4) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 5) ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง หากคุณภาพของเครื่องมือโดยการการถอดเทปบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย โดยใช้กรอบโครงสร้าง คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้หน้านักเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามประมาณค่า และการสร้างคู่มือประกอบด้วย 1) ส่วนนำ ได้แก่ 1.1) คำชี้แจง 1.2) วัตถุประสงค์ 2) ส่วนเนื้อหา ได้แก่ 2.1) ขอบเขตเนื้อหาของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น 2.2) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน 2.3) บรรณานุกรม 3) บทสรุป ได้แก่ 3.1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 3.2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ และ 4) ภาคผนวก ได้แก่ แบบฟอร์มในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยกรอบโครงการสร้างคู่มือได้ผ่านการปรับปรุงให้เหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 9 คน จากการสนทนากลุ่มย่อย

3.แบบทดสอบก่อนการศึกษาและหลังการศึกษาคู่มือ โดยการหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการศึกษาคู่มือ ด้วยการใช้การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต และการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย โดยใช้กรอบโครงสร้าง 1) รูปเล่ม 2) สีสันท 3) เนื้อหา และ 4) การนำไปใช้

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยวิธีการเก็บข้อมูลแบบสอบถามประมาณค่าและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

2. สร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างในการเก็บข้อมูลเพื่อได้แนวทางการพัฒนาในรายประเด็นต่าง ๆ ของรูปแบบและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3. เพื่อพัฒนาคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นำคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฉบับสมบูรณ์ ทดลองใช้กับ 30 โรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนใช้หลังใช้ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (effectiveness index: EI) และความพึงพอใจโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

วิธีการเก็บข้อมูลแบบสอบถามประมาณค่าและความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรง (IOC) เพื่อตรวจสอบปรับปรุงความสมบูรณ์ และความถูกต้องให้ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้างเนื้อหาขอข้อคำถามและการใช้ภาษาที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายแก่ผู้ตอบแบบสอบถามและความพึงพอใจ โดยวิธีวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) โดยใช้การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ (percentage) การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert scale) และการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาในรายประเด็นต่าง ๆ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจากการถอดเทปบันทึกและนำมาแยกประเภท จัดหมวดหมู่ข้อมูล พร้อมทั้งตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล เมื่อพบว่าไม่ครบถ้วนสมบูรณ์จึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

2. จากนั้นนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา (description) นำข้อมูลที่ได้ไปวิพากษ์โดยการจัดสนทนากลุ่มย่อย (focus group discussion) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยการจัดหมวดหมู่ตามประเด็นคำถามหลักในการวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรหัส (code) ในแต่ละหัวข้อของการ

วิเคราะห์คู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฉบับสมบูรณ์

3. พัฒนาและนำคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฉบับสมบูรณ์ มาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ครูศึกษาแบบทดสอบก่อนและหลังการศึกษาคู่มือ จากนั้นจึงทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (effectiveness index: EI) ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2559 จนถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560 รวมเป็นระยะเวลา 14 เดือน

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาคู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 569 โรงเรียน ตามความเห็นของครูต่อคุณลักษณะของผู้นำนักเรียนที่ควรมี พบว่า 1) องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1.1) การรู้จักตนเองของผู้นำนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 1.2) ทักษะคิดในการเป็นผู้นำนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 1.3) การทำงานเป็นทีมของผู้นำนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 1.4) ความสัมพันธ์ของผู้นำนักเรียนกับเพื่อนสกา อยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) กระบวนการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 2.1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้นำนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 2.2) ทักษะคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด 2.3) กระบวนการในการพัฒนาผู้นำนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด 2.4) กิจกรรมการพัฒนาผู้นำนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า 1) ปัจจัยนำเข้า (inputs) คือ ครู ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้เชี่ยวชาญ 2) กระบวนการ (process) คือ วิเคราะห์ หัส่งเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การศึกษา

คู่มือ การสอบและการพิจารณาเห็นชอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3) ปัจจัยนำออก (outputs) คือ รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 4) ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) คือ การปรับปรุงรูปแบบตามข้อวิพากษ์รูปแบบการพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ได้แก่ 4.1) ด้านคำชี้แจง ให้เพิ่มที่มาของทฤษฎี เพิ่มเกี่ยวกับ คารวะธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม และเห็นชอบกับ ทฤษฎี 4.2) ด้านเนื้อหา ได้แก่ ขอบเขตของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขั้นตอนการปฏิบัติงานและ บรรณานุกรม พบว่า ย้ายแผนการพัฒนาไปอยู่ใน ภาคผนวก เพิ่มทางเลือกการใช้แผนการพัฒนาให้มากขึ้น คำเรียงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตัดออก หลอมคำเรียงในแผน เป็นคำของผู้วิจัยทั้งหมด เทียบเคียงกับคู่มือ Asian youth leader (AYL) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านจัดวางชั่วโมงในแผนพัฒนาให้หลากหลาย ยืนยันว่าสามารถใช้ได้จริงเห็นด้วยว่าเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่มีคนทำมาก่อน เพิ่มที่มาของทฤษฎีทั้งหมด ยืนยันกำหนด เป็นรูปแบบให้เป็น สภาสตาร์ (SAPA-STAR) และใช้ RUBICS มาประเมินในแผนได้ ควรใช้เกณฑ์ตามการ ประกันคุณภาพล่าสุด 4.3) ด้านบทสรุป ได้แก่ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

พบว่า ให้เทียบเคียงกับคู่มือ Asian youth leader (AYL) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4.4) ด้านภาคผนวก พบว่า ใช้แบบประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ช่วงการประชุมสภานักเรียนในทุกลอง ใช้เพียง 1 แผ่นให้ครู เช่นเดียวกับ ใช้แบบสังเกตผู้นำนักเรียนเป็นรายเทอมหรือรายปี ให้ผู้ปกครอง ครู นักเรียน เป็นผู้ประเมิน

3.ผลการพัฒนาคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของผู้นำของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านประสิทธิผลของการใช้คู่มือการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า สูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ เท่ากับ 0.89 ด้านความพึงพอใจของครูผู้ดูแล โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า คู่มือสามารถ นำไปใช้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ สภานักเรียนในโรงเรียนได้จริง รูปภาพประกอบรวมถึง สีสน่าสนใจ เนื้อหามีความครอบคลุมเหมาะสมกับเวลา และบริบท ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม ภาษาง่าย น่าสนใจไม่สับสน รูปเล่มคู่มืออ่านเปิดอ่าน ความเหมาะสม ของขนาดตัวอักษร เนื้อหาแผนพัฒนามีความเหมาะสม มี สาระ รูปเล่มคู่มือมีความน่าสนใจ

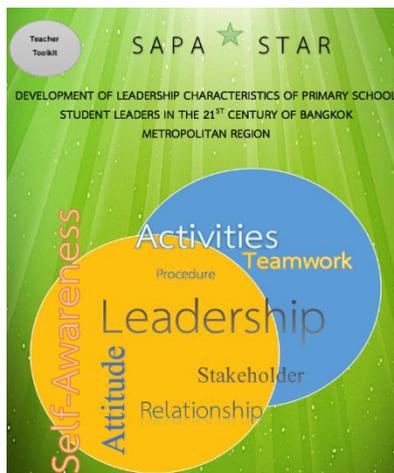

Figure 1. Toolkit for development of leadership characteristics of primary school student leaders in the 21st century of Bangkok metropolitan region

DEVELOPMENT OF LEADERSHIP CHARACTERISTICS OF PRIMARY SCHOOL STUDENT LEADERS IN THE 21ST CENTURY OF BANGKOK METROPOLITAN REGION

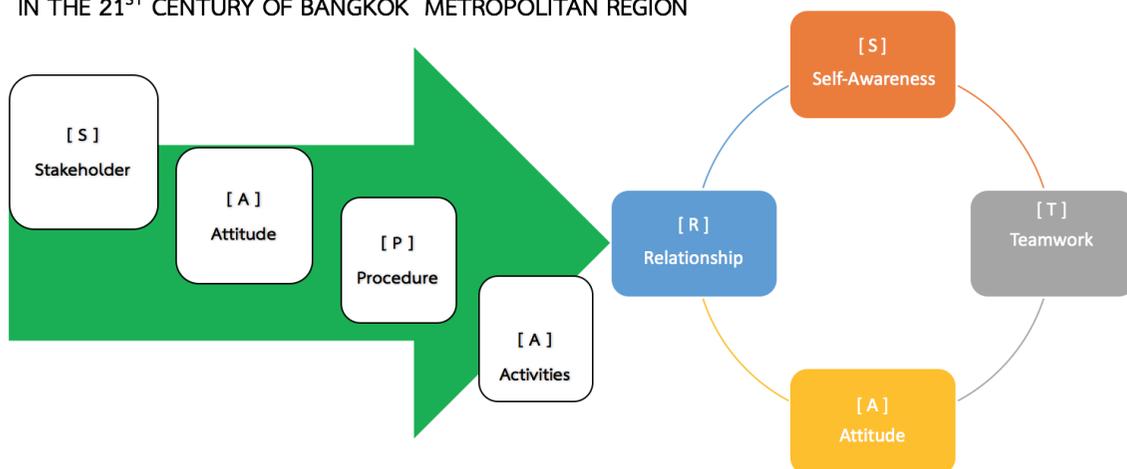

Figure 2. Model for development of leadership characteristics of primary school student leaders in the 21st century of Bangkok metropolitan region (SAPA-star)

วิจารณ์

องค์ประกอบของกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 4 ด้าน ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้ผู้นำนักเรียนทัศนคติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กระบวนการในการพัฒนาผู้ผู้นำนักเรียน กิจกรรมการพัฒนาผู้ผู้นำนักเรียน และองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่ 21 4 ด้าน ได้แก่ การรู้จักตนเองของผู้ผู้นำนักเรียน การทำงานเป็นทีมของผู้ผู้นำนักเรียน ทัศนคติในการเป็นผู้ผู้นำนักเรียน ความสัมพันธ์ของผู้ผู้นำนักเรียนกับเพื่อนสกา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุมวดี และคณะ (2560) พบว่าคุณลักษณะของครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ประกอบด้วย การแต่งกายอย่างเหมาะสมกับความเป็นครู ทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน ว่ากล่าวตักเตือนนักเรียนเมื่อทำผิด ช่วยเหลือนักเรียนเมื่อเกิดปัญหา รักและศรัทธาในวิชาชีพครู และมีความสุขในการสั่งสอนลูกศิษย์ สอดคล้องกับวิจัยของ พระครูวิชัยคุณวัตร (2559) พบว่า คุณลักษณะจากการปฏิบัติตนตามคุณธรรม 9 ด้าน ได้แก่ ด้าน پاکเพียรอดทน ด้านเสริมสร้างคนดี ด้านมีน้ำใจ ด้านไม่ประหยัด ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านความพอเพียง ด้านเรียงร้อยไมตรี ด้านหวังดีมีเมตตา ด้านรู้จักสามัคคี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา (2554) พบว่า การพัฒนา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมี 4 ด้าน คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม คุณลักษณะด้านการเรียนรู้ คุณธรรมด้านสังคม และการพัฒนาด้วยการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ต้องใช้กระบวนการกิจกรรมและเวลาปลูกฝังอย่างหลากหลายต่อเนื่อง

ทั้งนี้งานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น เนื่องมาจากเป็นงานวิจัยที่ได้เป็นผลจากการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการศึกษาจึงออกมาเป็นคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ที่เหมือนกัน

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการใช้คู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีผลการพิจารณาจากครูผู้ดูแลโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนจากโรงเรียนทั่วไป 30 โรงเรียน อยู่ในระดับดี ได้ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) เท่ากับ 0.89 การที่ผลเป็นเช่นนี้เนื่องจากได้นำคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาตรวจสอบความตรงต่อเนื้อหา (IOC) กับผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยเน้นการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้แก่ 1) ส่วนนำ ได้แก่ คำชี้แจง วัตถุประสงค์ 2) ส่วนเนื้อหา ได้แก่ ขอบเขตเนื้อหาของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขั้นตอนการปฏิบัติงานบรรณานุกรม 3) บทสรุป ได้แก่

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ 4) ภาคผนวก ได้แก่ แบบฟอร์มในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ความสอดคล้องของงานวิจัยจึงเป็นทางด้านของค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ที่มีค่ามากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ 0.50 เหมือนกัน

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูผู้ดูแลโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนทั่วไป มีความพึงพอใจต่อคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ในระดับมาก เนื่องจากยังไม่มีคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาก่อน บวกกับเป็นแนวการพัฒนาที่ยืดหยุ่นไม่จำกัดชั่วโมงแต่เป็นการพัฒนาผ่านกิจกรรมตามปฏิทินปฏิบัติงานรายปีที่ไม่ทับซ้อนกับปฏิทินวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจศรา (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบคู่มือการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ควรมีการวัดประเมินเพิ่มเติมในเรื่องของคุณลักษณะสำคัญให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 มากยิ่งขึ้น และนำผลการวัดประเมินไปใช้พัฒนาส่งเสริมทั้งทักษะการเรียน พร้อมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารและครู ควรมีกระบวนการในการทำความเข้าใจกับครูให้ชัดเจน ทั้งในเรื่องของการใช้เครื่องมือวัด เกณฑ์ประเมิน การแปลความหมายคะแนน และการนำผลการประเมินไปใช้ รวมถึงให้พ่อแม่ผู้ปกครองเห็นความสำคัญ และมีส่วนในการประเมินบุตรหลานของตน

ทั้งนี้ความสอดคล้องของงานวิจัยจึงเป็นในด้านความพึงพอใจต่อคู่มือด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีความเหมือนกัน

สรุป

การวิจัยด้านการศึกษาและการพัฒนารูปแบบพบว่า รูปแบบ SAPA-Star ทั้ง 8 ด้าน สามารถทราบลักษณะและรูปแบบพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับ

ประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสามารถพัฒนาคู่มือให้กับครูได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ปทุมวดี ศิริสวัสดิ์ ทวิช วิริยา และ สิริระ สมนาม. 2560. คุณลักษณะของครูในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วารสารการพัฒนาศุมนชนและคุณภาพชีวิต 5(3): 489-505.
- ปัญญา ทองนิล. 2554. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะภาพการสอนโดยการบูรณาการแบบสอดแทรกสำหรับนักศึกษาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 3(1, 2): 92-93.
- พระครูวิชัยคุณวัตร ชาญสมบัติ. 2559. การพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว: โรงเรียนพังงูวิทยาคม. วารสารการพัฒนาศุมนชนและคุณภาพชีวิต 4(2): 262-272.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557. สภานักเรียน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรุงเทพฯ. 52 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2552. กรอบโครงการสร้างคู่มือ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, กรุงเทพฯ. 9 หน้า.
- อัจศรา ประเสริฐสิน. 2558. การพัฒนารูปแบบคู่มือการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 8(1): 63-76.
- Dudley, D. C. and R. A. Abigail. 2006. Managing Conflict Through Communication. 3rd. Pearson, Boston. 279 P.
- Bellanca, J. and R. Brandt. 2013. 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. Open worlds, Bloomington. 272 P.
- Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. 1970. Determining sample size for research activities. Education and Psychological Measurement 30: 607-610.

Development of Leadership Characteristics of Primary School Student Leaders in 21st Century Bangkok

---

Narongchai Thanakitphakin, Chawit Chitwicharn, Somkate Utthayoth,
and Chutipuk Kemwimoottiwong*

Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University, 202 Changpuak Road, Muang District,
Chiang Mai 50300, Thailand

* Corresponding author: E-mail: nkuankid@hotmail.com

(Received: October 19, 2017; Accepted: March 5, 2018)

Abstract: The objectives of this research were 1) to study leadership characteristics of primary school student leaders, 2) to create a model for developing desirable characteristics of primary school student leaders, and 3) to develop a manual for developing desirable characteristics of the primary school student leaders, in the 21st century in Bangkok Metropolitan Region. This student employed quantitative and qualitative research methods. Related theories from 5 experts were synthesized. The informants consisted of student leaders and teachers from 1,308 schools, school directors and teachers from six schools that won national council awards in six regions. Data were analyzed by content validity and frequency, and percentage. In the second phase, informants were nine experts on national student leader development. Data were analyzed by focus-group transcription. In the third phase, informants were teachers from 30 schools. Data were analyzed by determining effectiveness index (EI) and satisfaction by using frequency and percentage. The results of this research showed that 1) the desirable characteristics of primary school student leaders in the 21st century consisted of self-awareness, teamwork, attitude, relationships, stakeholders, stakeholders attitude, procedure and activities, 2) SAPA-STAR was the model for developing desirable characteristics of the primary school student leaders in the 21st century, and 3) the manual for developing desirable characteristics developed in the project was more effective than the determined standard. Its effective index was 0.89, which was higher than the standard value of 0.50, showing that satisfaction with the manual developed in the project was at a high level.

Keywords: Development of desirable characteristics, 21st century primary school student leaders

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 3) เพื่อพัฒนาคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สังเคราะห์ทฤษฎีจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ผู้ให้ข้อมูลด้านการศึกษา ได้แก่ ผู้นำนักเรียน และ ครู จำนวน 1,308 โรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนรางวัลสถานักเรียนระดับชาติ จาก 6 ภาค 6 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แจกแจงความถี่ ร้อยละ ผู้ให้ข้อมูลด้านการสร้างรูปแบบในระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญรางวัลระดับชาติด้านการพัฒนาผู้นำนักเรียน จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการถอดเทปการสนทนากลุ่มย่อย ผู้ให้ข้อมูลด้านการพัฒนาคู่มือในระยะที่ 3 ได้แก่ ครู จำนวน 30 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาคู่มือโดยการหาประสิทธิภาพ EI และความพึงพอใจโดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) คุณลักษณะของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วย การรู้จักตนเองของผู้นำนักเรียน การทำงานเป็นทีมของผู้นำนักเรียน ทักษะคิดในการเป็นผู้นำนักเรียน ความสัมพันธ์ของผู้นำนักเรียนกับเพื่อนสภามีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้นำนักเรียน คุณลักษณะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กระบวนการในการพัฒนาผู้นำนักเรียน กิจกรรมการพัฒนาผู้นำนักเรียน 2) รูปแบบ SAPA-STAR เป็นรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 3) ประสิทธิภาพของการศึกษาคู่มือของครู 30 โรงเรียน เพิ่มขึ้นสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.89 จากเกณฑ์มาตรฐานที่ 0.50 ความพึงพอใจต่อคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษา

Introduction

There is currently a social crisis in leadership among the Thai youth. Most youth lack the characteristics and vision that is needed for leadership, which in fact must rely on the cooperation of many different social actors and sectors. The management of primary education has aimed at the development of student leaders that are rounded and complete people in terms of body, mind, knowledge, wisdom, virtue, and morality in their lives. They must be able to live and work together with others peacefully and happily, have minds that are deeply rooted in good ideas of politics and administration within the Thai system of democracy that has His Majesty the King at the head. They must work within the student council for the highest

benefit of the student body, strengthening the council through developing their vision for leadership. They must also build and maintain networks to foster the characteristics of student leadership for the 21st century. Student leaders should have the spirit of voluntarism and maintain a publicly oriented perspective, as society moves into the ASEAN Community. This differs from the current situation, in that student leaders lack the spirit of voluntarism in leadership, and do not have high awareness of the value of the Student Council. Sometimes there are students within the Student Council that are there only to maximize their own personal benefit, without considering seriously their role in the Council. These students are not good role models for other students in the school (Office of The Basic Education Commission, 2014).

The academic literature on the development of characteristics of student leadership in the 21st century in the Bangkok Metropolitan education region includes: 1) leadership characteristics of students in the 21st century consisting of 3R7C, of Bellanca and Brandt (2013). These ideas have been developed into a framework for development, in which researchers adopt approaches to increasing leadership characteristics of students through synthesis by researchers, who make recommendations to specialists to consider in the contemporary Thai context, 2) Leadership characteristics of student, consisting of ideas concerning Student (Office of The Basic Education Commission, 2014), 3) Development of student leaders at the primary school level in the 21st century of the Bangkok Metropolitan Area, in which researchers apply systems of human resource development together with theory (Dudley and Abigail, 2006), consisting of four aspects a) inputs, b) process, c) outputs and d) feedback.

There researchers' intent in this research is to study the leadership characteristics of student leaders at the primary education level, in the process creating a model and developing the handbook for student leaders for the Bangkok Metropolitan Area. These activities aim to create approaches to the development of leadership characteristics, as well as contributing to policies on developing leadership characteristics for student leaderships at the primary education level. It is hoped that these will be useful for teachers

and others involved in primary education in the area.

Materials and Methods

This research on the development of characteristics of student leaders in 21st century Bangkok Metropolitan was conducted as both qualitative and quantitative research. The details of the research methodology are introduced below.

Population and sample group

1. The sample group used in the quantitative analysis of this research was selected from a total population in 1,309 schools, including 674 student body presidents, 674 teachers, for a total of 1,348 people. Sample group size was defined following Krejcie and Morgan (1970). Data was collected through surveys of estimated values.

2. The sample group included administrators and teachers involved in the National Model School Council, with gold and silver medals at the national level in the 66th academic year of 2016. Sample groups were used with purposive sampling, and divided into six groups: Northern area, Western area, Eastern area, Northeastern area, Central area and Southern area.

Tools used in the research

1. The questionnaire of estimated value was examined for quality by index of objective congruence (IOC) testing. The analysis included frequency, percentage, mean and standard deviation. The questionnaire used a standard scale of 5 values, following the Likert Scale, and distribution of average values, using

the following framework: 1) 3R7C characteristics, 2) 3Rs 8Cs 2Ls characteristics, 3) child and youth leadership qualities in Thailand in the 21st century, 4) leadership qualities of students in the Bangkok Metropolitan area for primary education, and 5) 12 preferences of Thai people.

2. Structured in-depth questionnaires were tested through recording small group discussions using the framework with estimated values and the creation of a handbook of the, consisting of:

2.1. introduction

2.1.1. objective

1) content

- scope of content in format developed
- implementation process

– bibliography

2) conclusion

- policy recommendations
- practical recommendations

3) attachments, including forms

used in implementation, in the framework of the project to create a handbook that was improved by 9 specialists in small group discussions

3. Questionnaires before and after study of handbook were checked for quality using effectiveness index (EI), and a questionnaire of satisfaction with handbook study. Analysis included frequency, percentage, mean and standard deviation. This part analyzed five levels of estimated value on a Likert Scale, with a framework of 1) appearance of book, 2) color, 3) content and 4) use.

Research process

1. Research leadership characteristics by collecting information with a questionnaire of estimated values and conduct quantitative analysis.

2. Create a model for developing leadership characteristics using in-depth structured interviews to collect data, in order to ascertain possible approaches for developing various aspects of the model. Analyze qualitative data.

3. In order to develop a handbook for developing leadership characteristics, take the full manual for developing leadership qualities and test in 30 schools with a pre- and post-testing survey tool, as well as a survey form on level of satisfaction with the leadership characteristics development handbook. Analyzed data with effectiveness index (EI). Data on level of satisfaction is analyzed with qualitative and quantitative methods.

Quantitative analysis

The questionnaires to collect data on estimate values and level of satisfaction were checked with index of objective congruence (IOC) in order to ensure that the content was appropriate and complete, from the perspectives of meaning and language use. This is done to make the questionnaire easy to understand. Data analysis included frequency, percentage, mean and standard deviation. The standardized questionnaire used a 5-level system, according to the Likert Scale, for sorting mean score.

Qualitative analysis

1. The in-depth structured interviews were designed to yield information about

approaches to development of the various issues, using content analysis from audio recordings of the discussions. Topics were identified and sorted into groupings of information. The completeness of the data was also checked, and if it was found that the information was not complete, additional information-gathering activities were conducted.

2. Next, the data was written up using descriptive techniques, and the information was further analyzed through focus group discussions. Information was sorted into issue groups according to the research framework. The researchers defined a system of coding for each topic in the handbook on development of leadership characteristics.

3. The handbook for development of leadership characteristics was developed and tested with the sample group. Pre- and post-research questionnaires were administered, and level of satisfaction was assessed. This was then analyzed with an effectiveness index. The research was carried out between May 2016 and June 2015, a total period of 14 months.

Results

1. With regards to the teachers in 569 schools in the Bangkok Metropolitan area, their opinions are presented below.

1.1. Elements of student leadership characteristics

1.1.1. self-awareness and knowledge: highest level

1.1.2. vision for student leadership: highest level

1.1.3. group work: highest level

1.1.4. relationship between leader and Student Council members: highest level

1.2. Process for developing student leadership characteristics

1.2.1. various actors related to student leadership characteristics: highest level

1.2.2. vision of involved people: highest level

1.2.3. process for developing student leaders: highest level

1.2.4. activities for developing student leaders: highest level

2. The results of creating a model for the development of student leadership characteristics found that

2.1. inputs were teachers, education administrators and specialists

2.2. processes were analysis and synthesis of information from the questionnaire, interviews, group discussions, handbook discussion groups and tests and other considerations by thesis advisers

2.3. outputs were the model for student leadership characteristic development

2.4. feedback was revision of the model according to recommendations by specialist group of 9 people, including

2.4.1. advice: increase introduction of theoretical matter such as respect, cooperation, wisdom and acceptance of theory

2.4.2. content: scope of the model developed, stakeholders, process of implementation and bibliography – the

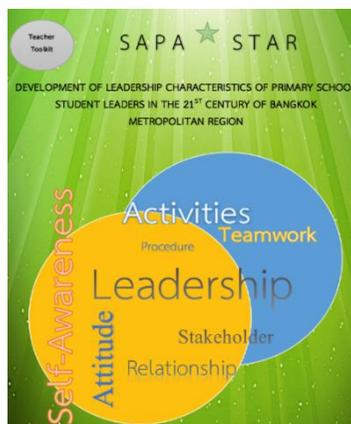
development plan was moved to the appendix, list of participants was cut, narration was changed to reflect researchers position; compared to the Asian Youth Leader of the Office of the Committee of Primary Education, the schedule should be more diverse, ensure that it is a practical tool and is something that has not yet been done; increase all theoretical background issues, ensure that it is in the format of SAPA-STAR and RUBIC can be used for assessment in the plan; should use the latest principles of quality assurance

2.4.3. conclusions: policy recommendations and practical recommendations were found to be similar to the Asian Youth Leader of the Office of the Committee of Primary Education

2.4.4. appendix: use form for assessing progress in the implementation of Student Council meetings each month, teacher

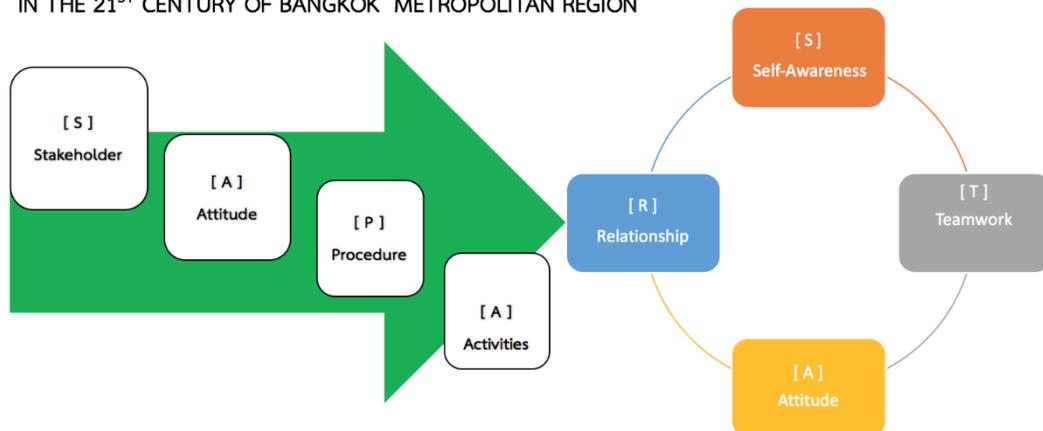
should sign, use observation sheet for student leader by term or yearly; parents, teachers and students should do the assessment

3. The effectiveness of the handbook was found to be higher than the defined standard, equivalent to 0.89 level of satisfaction of the teachers responsible for the Democracy in Schools project. The handbook could be used in the carrying out of the Student Council's duties. The photos and color scheme were interesting, while the content was sufficiently detailed and appropriate with the time and context. The size of the publication was appropriate, and the language was easy to read yet engaging. The cover was interesting, and invites the reader to open up the publication. The content of the development plan is appropriate and generally it is an attractive and interesting publication.

Figure 1. Toolkit for development of leadership characteristics of primary school student leaders in the 21st century of Bangkok metropolitan region

DEVELOPMENT OF LEADERSHIP CHARACTERISTICS OF PRIMARY SCHOOL STUDENT LEADERS
IN THE 21ST CENTURY OF BANGKOK METROPOLITAN REGION

Figure 2. Model for development of leadership characteristics of primary school student leaders in the 21st century of Bangkok metropolitan region (SAPA-star)

Discussion

The process for developing student leadership characteristics taken up in this research project encompassed four elements: the people involved in the development of student leader, the vision of the people involved, the process of student leader development and the activities of student leader development. The characteristics of student leadership included four elements: self-awareness and self-knowledge of student leader, group work, vision of student leader, and the relationship of the student leader to the Student Council. This is in line with the research of Sirisawat *et al.* (2017) which found that the characteristics of teachers at the Demonstration School of Chiang Mai University were composed of dress that is appropriate to the position of teacher, good vision regarding the students, warning and advising students when they do something wrong, helping students when they experience

problems, love of and dedication to the teaching profession and experiencing joy when teaching students. This is in line with Chasombat (2016) who discussed behavior according to 9 virtues, including perseverance and patience, nurturing good people, being caring, being economical, being honest, knowing sufficiency, being friendly, having compassion, and being cooperative. This is in line with Thongnin and Nillapun (2011), who found that the development of student leadership characteristics consisted of four elements virtue, learning, society and development through teaching the promotion of leadership characteristics. The student should continuously spend time and follow the steps for establishing deep roots for these diverse characteristics.

All of the research referenced above investigated the issue taken up in this research; that is to say, the development of leadership characteristics among students.

The research on the effectiveness of using the handbook benefitted from consideration of teachers responsible for the Democracy in Schools project in 30 schools, and it was found to be at a good level, with EI equivalent to 0.89. This finding is the result of having subjected the handbook to IOC with five specialists. These specialists considered the appropriateness of the handbook for use, including 1) introduction: explanation and objective, 2) content: scope of material in model, people involved, process followed and bibliography, 3) conclusions: policy recommendations and practical recommendations, 4) appendix: forms used in various steps of the research.

These are in line with research findings regarding the use of EI, which had a standardized value higher than 0.50.

The analysis of level of satisfaction with the handbook showed that teachers responsible for the Democracy in Schools project had a high level of satisfaction. This is because there are still no other handbooks of the sort. This is added to the fact that the activities are extended in time period and can be integrated into the annual plan, and is particularly appropriate for primary education. This is in line with Prasertsin (2016), who researched the development of model handbooks to measure characteristics of middle school students, examining the eight issues. This research found that there should be additional measurement of important characteristics so that they are appropriate for the conditions of the 21st century. The results

of the assessment should be channeled into efforts to promote learning, as well as providing advice to people involved, including both administrators and teachers. There should be clear processes to create understanding with teachers, covering the assessment tools, the principles of assessment, interpretation of the results and use of the findings. This will help the parents see the importance of the issue, and participate in the assessment of their children.

These findings reflect that the handbook for development of student leadership characteristics is an appropriate output of the research.

Conclusions

This research on education and model development found that the SAPA-Star was able to ascertain characteristics and models of student leaders in 21st century Bangkok for all eight aspects. The results were positive, and the development of the handbook for teachers was also successful.

References

- Bellanca, J. and R. Brandt. 2013. 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. Open worlds, Bloomington. 272 P.
- Chasombat, P. 2016. Activity Patterns Development of Students' Moral Promotion According to Speeches of His Majesty the King: Case Study of Phang Ngu Pitthayakom School. *Journal of Community Development and Life Quality* 4(2): 261-272.

- Dudley, D. C. and R. A. Abigail. 2006. *Managing Conflict through Communication*. 3rd. Pearson, Boston. 279 P.
- Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. 1970. Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement* 30: 607-610.
- Office of the Basic Education Commission. 2014. *Handbook: Student Council*. Office of the basic education commission, Bangkok. 52 p.
- Office of the public sector development commission. 2009. *Framework for creating handbook*. Office of the public sector development commission, Bangkok. 9 p.
- Prasertsin, U. 2016. *The Indicator Studying and Model Developing for the 8 Desired characteristics of Secondary Students*. Silpakorn Educational Research Journal 8(1): 63-76.
- Sirisawat, P., T. Wiriya and S. Somnam. 2017. *Characteristics of Teachers in Chiang Mai University Demonstration School*. *Journal of Community Development and Life Quality* 5(3): 497-505.
- Thongnin, P. and M. Nillapun. 2011. *Development of an Instructional Capacity Model by Infusion Intergration of Pre-Service Teacher For Enhancing The Students' Good Character*. *Silpakorn Educational Research Journal* 3(1, 2): 92-108.
-